

mer er jo død siden den Gang — tillade os at anbefale det høje Ting at føre Forslaget tilbage til den Skikkelse, hvori vi vedtogte det ved 3die Behandling.

Dette kan jo ikke fra nogen Side betragtes som en Afvisning af Forhandling med det andet Ting eller med andre modstridende Anskuelse fra nogen Side. Thi det er ikke til en Forhandling, vi ere indbudte. Det, at man har lagt alt vort til Side og sendt os noget helt andet, oven i Købet noget, vi en Gang have forkastet, det er ikke en Indbydelse til Forhandling, det er, om man vil, en Indbydelse til en Styrkeprøve. Altsaa, den Indstilling, Udvalgets Flertal gør, kan ikke betragtes som en Afvisning af Forhandling. Det ligger allerede i, hvad der er sagt i Erklæringen, og vel ogsaa i de Ytringer, jeg alt er kommen med her. Men for yderligere at understrege dette, at til Forhandling ere vi altid villige, ogsaa om det Forslag, her foreligger, have vi, skønt der altsaa ikke egentlig er nogen Opfordring dertil i det Forslag, der kom fra det andet Ting, ønsket at understrege vor Villighed i saa Henseende ved at stille Forslag om Ændring af et Par af de Paragraffer, der fandtes i det af os vedtagne Forslag, nemlig §§ 10 og 11. Vi have ikke i saa Henseende fulgt en os selv iboende Drift. Det er ikke Tanker, der ere opstaaede hos os, som vi der have søgt at give Udtryk, men det er Tanker, der kom frem under Forhandlingen i det andet Ting, som vi have grebet og sluttet os til netop for at understrege vor Villighed til Forhandling om Enkelthederne. Der kom nemlig den Tanke frem under 1ste Behandling af Lovforslaget i det andet Ting, at man burde skarpere og tydeligere, end det er sket i Lovforslaget, som det kom herfra, understrege, at de, der stifte et Ægteskab her i Landet og alle Vegne, i alt Fald i den protestantiske Kirke og de protestantiske Stater og for Resten overalt, hvor man — det gælder jo ogsaa i de fleste katolske Lande — har den borgerlige Form for Ægteskabs Indgaaelse, det er hverken Staten eller Kirken, men det er Parterne selv. Ganske vist ikke saaledes, at Lønbyllupper eller hemmelige Ægteskaber anses for gyldige, tværtimod, de ere jo her i Landet strafbare, men saaledes, at Parternes Beslutning, afgiven paa en vis foreskrevet Maade, saaledes at det bliver bekendt for Offentligheden, er det, der stifter Ægteskabet. Herved skulde tillige naas, ifølge den Talers Anskuelse, som fremsatte Tanken i det andet Ting,

at man ikke blot fritog Præsterne, men ogsaa de borgerlige Embedsmænd — ogsaa en Herredsfoged eller en Ægteskabsforstander det jo — udtaltes det deroppe — have sin kristelige Samvittighed — fra at udtale over et Ægteskab, der stred mod hans kristelige Tro eller Lære, at det herved retsgyldig anerkendtes. Det kunne vi fra vort Standpunkt ikke have noget imod, thi vi ere jo ganske enige i den Betragtning, der ligger til Grund derfor, at det er Parterne selv, der stifte Ægteskabet. Vi have ganske vist ikke haft saa om en Samvittighed over for Herredsfogeder eller Ægteskabsforstandere, fordi vi have ment, at den, der alene optræder paa Statens Vegne, vil kunne forsvare at anerkende et Ægteskab efter de Forskrifter og Paalæg, han faar fra sine overordnede, uden at det i nogen Maade kunde berøre ham fra et kristeligt Standpunkt. Men for øvrigt vare vi heller ikke i Tvivl om, at den kongelige Anordning, der ifølge § 10 i Lovforslaget nærmere skulde ordne disse Sager, vilde være bleven affattet med dette for Øje. Da det imidlertid alt sammen stemmede med, hvad vi ogsaa vilde finde rigtigt, have vi ment at udtrykke vor Imødekommenhed ved i selve Lovforslagets §§ 10 og 11 at give den Ordning Plads, som vi havde tænkt os vilde fremkomme i den bebudede kongelige Anordning. Hertil sigte de Ændringer, vi have foreslaaet i §§ 10 og 11. Ærede Medlemmer ville ved at sammenligne disse Paragraffer med dem, der indeholdtes i det Lovforslag, vi vedtogte den 29. Januar, finde bekræftet, at det er dette og kun dette, der nu findes i dem ud over, hvad de tidligere Paragraffer indeholdt. Der er da heller ikke fra nogen Side inden for Udvalget fremkommet saadanne Indvendinger mod disse Forandringer, at jeg antager, at de i og for sig ville give Anledning til Modstand eller Forhandling her i Tinget.

Jeg ønsker endnu at gøre et Par Bemærkninger om den Begrundelse, der i Landstinget er fremkommen for den Afvisning af vort Forslag, som har fundet Sted, og for det ny Forslag, man har sendt os i Stedet. Den Grund, man der oppe har stillet i Spidsen, tør man vel nok sige, er den, at den borgerlige Form for Ægteskabs Indgaaelse skulde medføre en Svækkelse af Pligtfølelsen over for det Løfte, hvorved Ægteskabet stiftes. — Jeg maa tilstaa, jeg forstaaar aldeles ikke den Betragtning, og det gør mig særdeles ondt som Jurist, som Lovgiver og som Borger i Staten at se, at man fra den Plads, hvor-